

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות ב"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעעב"א - בנשיאות ב"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
קרית יואל - בני ברק

בבית הברית

פרשת ויקהל

כיתה ח' (א-ב)

הר"ד יואל גרינוואלד הי"ו
הר"ד שאול יחזקאל שווארץ הי"ו

פרשת ויקהל

לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת.

ונראה עפ"י"מ שכתב בישמח משה לבאר הטעם על מה צווה ה' ככה לבנות משכן לשמו ית' ולא שלח משכן ממרום בלי נדבות ישראל, והענין הוא כי אמרו חז"ל משכן משכן שנתמשכן שני פעמים בשביל עוונותיהם של ישראל, עוד אחז"ל אלמלא שפך חמתו על העצים ועל האבנים לא נשתייר משונאיהם של ישראל שריד ופליט, וא"כ אם לא נעשה המשכן משל ישראל כלל לא היה יכול להתמשכן בעוונותיהם, עכ"ד, ועל פי זה יש ליתן טעם לשבח על מה שהקדים הכתוב אזהרת שבת לפני פרשת נדבת המשכן דהנה איתא בגמ' (שבת קיט:) לא חרבה ירושלים אלא בשביל שחיללו בה את השבת, ובכן כאשר עמד משה רבינו לצוות את ישראל להביא נדבותיהם למשכן כדי שיבנה המשכן דייקא מכסף וזהב שלהם, ומשם מוכח שעתיד ביהמ"ק ליחרב ולהתמשכן בעוונותיהם כנ"ל, לכן פתח להזהירם על חילול שבת אשר היא הגורם לחורבן הבית, ובזה יש לפרש מאמר הכתוב לא תבערו א"ש בכל מושבותיכם, שלא יגרמו ישראל להבעיר אש בציון שישרף ויחרב ביהמ"ק, והאיך יהיו נשמרים מזה, ביום השבת, ע"י שישמרו את יום השבת כראוי, אז לא תהא הדליקה מצויה בארמונות ירושלים ולא יחרב ביהמ"ק.

(ברך משה)

ששית ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה'.

ודקדק רשיז"ל מפני מה הקדים אזהרת שבת למלאכת המשכן. ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל לאמר זה הדבר אשר צווה ה' לאמר קחו מאתכם תרומה לה', ויש לדקדק למה הכפיל הכ' ואמר שנית ויאמר משה והלא כבר נאמר ויקהל משה וגו' ויאמר אליהם.

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתיסדות ב"ס מרן רבינו הקדוש זיעונו"א - בנשיאות ב"ס מרן רבינו הגה"ק שליט"א
קרית יואל - בני ברק

בס"ד

ונראה דכתב רשיז"ל ויקהל משה למחרת יום הכיפורים ברדתו מן ההר, וביאור במשכיל לדוד שמושה רבינו לא למד עם בני" פרשת מלאכת המשכן ביום הכיפורים בעת רדתו מן ההר, דאין מלאכת המשכן דוחה שבת ויום הכיפורים דינו כשבת לכל דבר, וחשש משה שמא מרוב חשקם וזירוזם למצוה יתחילו מיד בו ביום להביא נדבתן ואסור בשבת ויוהכ"פ דמוציא מרשות לרשות לכך אמר להם פרשת נדבת המשכן למחרת עכ"ד.

ויש לחדש דמ"מ הפרשה הראשונה של שמירת שבת אמר להם תיכף ברדתו מן ההר ביום הכיפורים שהרי מאלה הדברים ילפינן איסור מלאכות בשבת כדדרשינן בשבת (ע.) אלה הדברים אלו שלושים ותשע מלאכת שנאמר למשה בסיני, ופירש"י דברים משמע תרי, הדברים לרבות חד הרי שלשה, אלה בגימטריא ל"ו הרי ל"ט. ופרשה זו שייכת גם ליום הכיפורים, ובהיות שבני ישראל לא שמעו עד כה פרשת שביתת יום העשור ע"כ הוכרח משרע"ה ללמד את בני ישראל פרשה זו ודיני ל"ט מלאכות תיכף ברדתו מן ההר ביום הכיפורים, אבל פרשת נדבת המשכן אמר להם רק למחרתו. ולפי"ז יצא לנו טעם חדש למה הקדים אזהרת שבת קודם מלאכת המשכן, כי הכתוב משמענו דברים כהויתן אשר בתיכף ברדת משה מן ההר ביום הכיפורים למד עם בני ישראל הלכות שבת ויום כיפור, למען ידעו את המעשה אשר יעשון בעצם היום ההוא ושוב למחרתו אמר להם פרשת המשכן, ובזה מבואר מה שכפל הכתוב ואמר שנית ויאמר משה בפרשת נדבת המשכן, שהרי האמירה הקודמת בענין השבת היתה ביום אתמול ביום הכיפורים וכאן היתה אמירה חדשה ממחרת יום הכיפורים.

(ברך משה)